

УДК 327(73)ТРАМП

Дедков М. В.¹, Коржова Л. С.²

¹ канд. іст. наук, проф. ЗНТУ

² студ. гр. ГФ-218 ЗНТУ

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТА США Д.ТРАМПА: КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Важливий вплив на формування і реалізацію зовнішньої політики США поряд із поглядами самого очільника Білого Дому відіграють керівники низки ключових відомств – перш за все очільники Міністерства оборони і Державного департаменту, особа Радника із національної безпеки. На кінець грудня 2016 року особи майбутніх ключових гравців у питаннях зовнішньої політики і національної безпеки не давали ясності щодо того, якою буде стратегія США на міжнародній арені під час правління адміністрації Дональда Трампа. Лише майбутній Міністр оборони, колишній генерал Корпусу морської піхоти, Джеймс Меттіс мав класичні погляди щодо ролі і місця США в світовій політиці. В той самий час обраний на посаду Державного секретаря, CEO Exxon Mobile, Рекс Тіллерсон був новачком у питаннях зовнішньої політики і стратегії, та, як наслідок, не мав особливого

уявлення і поглядів на ключові проблеми і виклики. Майбутній радник із національної безпеки колишній генерал Майкл Флінн викликав чи не найбільше занепокоєнь. Особливо це стосувалося ідеї щодо необхідності спільно із РФ діяти проти Ісламської держави. На відміну від інших Флінн працював із Дональдом Трампом під час виборчої кампанії і перехідного періоду, а тому, як вважалося, мав найбільше впливу. Як наслідок ситуація в стратегічному трикутнику «Міністр оборони-Державний секретар-Радник із національної безпеки» не сприяла визначеності щодо майбутньої зовнішньої політики адміністрації Дональда Трампа. Навпаки був наявний потенціал для конкуренції і боротьби різних бачень зовнішньополітичної стратегії США.

Проте протягом 2017 року ситуація в середовищі ключових гравців, які впливають на зовнішню політику США, пройшла декілька важливих змін. Перш за все на фоні скандалу і відставки Майкла Флінна посаду Радника із національної безпеки зайняв Герберт Макмастер. Цей генерал сухопутних сил із 2012 року займався вивченням концептуальних питань майбутніх загроз, із якими прийдеться мати справу сухопутних силам. А тому він поряд із Джеймсом Меттісом на час призначення в лютому 2017 року мав чітко сформоване бачення щодо викликів і проблем зовнішньої політики США. Поряд із цим Рекс Тіллерсон почав активно входити в курс справ і більше схилявся до спадковості зовнішньополітичного курсу на ключових напрямках, якщо проаналізувати його наступні риторику і заяви. Слід відзначити також важливу роль, яку грала і продовжує грати постійна представниця США при ООН Ніккі Хейлі. Особливо її значення як одного із рупорів нинішньої адміністрації було великим на початковому етапі, коли нова адміністрація займалася призначеннями на ключові посади в Міністерстві оборони і Державному департаменті і не мала відповідного кадрового потенціалу. Проте і на сьогодні, як продемонструвала проблематика американської політики щодо Ірану, Ніккі Хейлі продовжує мати значний вплив у питаннях зовнішньої політики. Показово, що поряд із очільником ЦРУ Майком Помпео, саме постійна представниця при ООН розглядається як найбільш вірогідний наступник Рекса Тіллерсона.

Із іншого боку протягом року зменшувалася роль на формування і реалізацію зовнішньої політики США осіб, які оточували Дональда Трампа під час передвиборчої кампанії. Перш за все це стосується радника Стівена Баннона, який був поряд із президентом прихильником альтернативного курсу «America First». Головний архітектор перемоги Дональда Трампа на виборах залишив адміністрацію в серпні 2017 року. Хоча вже на той час його значення і вплив були значно меншими порівняно із січнем 2017 року. Роль Джаредда Кушнера також значно зменшилася порівняно із початком правління 45 президента США. Саме зять Дональда Трампа був архітектором нормалізації відносин із КНР в лютому 2017 року і саміту із Си Цзинь Піном

в Мар-а-Лаго в квітні 2017 року. Проте далі вплив Джареда Кушнера на цьому напрямку почав зменшуватися. Однак не можна говорити, що значення цього радника президента повністю зійшло нанівець. Елітами Близького Сходу зять 45 президента і далі розглядається як людина, через яку можна активно формувати політику США відповідно до власного бачення. Це фіксують турне Кушнера в регіон і його численні контакти із представниками місцевих держав.

Однак не можна за результатами 2017 року сказати про те, що ключовим гравцем в питаннях зовнішньої політики США вдалося повністю модифікувати бачення самого президента на те, якою вона має бути. Має місце складний симбіоз, де, залежно від ситуації, Дональду Трампу або його радникам вдається нав'язати власне бачення. Ситуація із десертифікацією в жовтні 2017 року Ірану щодо виконання угоди 2015 року по ядерній програмі, яка стала наслідком бажання самого президента США, чітко показує всю неоднозначність із формуванням і реалізацією американської зовнішньої політики під впливом ключових радників.